

सन २०२२-२३ मध्ये मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि
सिंचन योजनेच्या अंमलबजावणीस
प्रशासकीय मान्यता देणे व रु.१२६ कोटी
निधी उपलब्ध करून देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सुसिंयो-२०२२/प्र.क्र.१५३/१४-आे
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : २७ जुलै, २०२२

संदर्भ :

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. कोशाशे-४२१८/प्र.क्र.८६/८आे दि. १९ ऑगस्ट, २०१९.
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. प्रकृसि-०६१९/प्र.क्र.१६४/१४-आे दि. १८ नोव्हेंबर, २०२१.
३. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दि. ०४ एप्रिल, २०२२.
४. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. शाशेअ-२०२२/प्र.क्र.७५/१४-आे दि. २९ जून, २०२२.
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. शाशेअ-२०२२/प्र.क्र.१५३/१४-आे दि. २२ जुलै, २०२२.

प्रस्तावना :

राज्यातील शेतकऱ्यांना शाश्वत सिंचनाची सोय उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने अवर्षणप्रवण क्षेत्र तसेच आत्महत्याग्रस्त व नक्षलग्रस्त जिल्ह्यात मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजना राबविण्यास दि. १९ ऑगस्ट, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार मान्यता देण्यात आली असून सदर योजना राज्यातील उर्वरित तालुक्यांमध्ये देखील राबविण्याचा निर्णय शासनाने दि. १८ नोव्हेंबर, २०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेतला आहे.

प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेतर्गत राज्यातील अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांना ५५% आणि इतर शेतकऱ्यांना (५ हेक्टरच्या मर्यादेत) ४५% अनुदान देण्यात येते. सदर अनुज्ञेय अनुदानाशिवाय “मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन” योजनेतर्गत अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांना २५ % आणि इतर शेतकऱ्यांना ३०% पूरक अनुदान देऊन सूक्ष्म सिंचनासाठी अनुक्रमे ८०% व ७५% एकूण अनुदान देण्यात येते. सदर योजनेत दि. २९ जून, २०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये, मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेत वैयक्तिक शेततळे या बाबीचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

वित्त विभागाच्या दि. ०४ एप्रिल, २०२२ रोजीच्या परिपत्रकानुसार, मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेतर्गत अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या ६०% निधीच्या मर्यादेत रु. ३६० कोटी निधी प्रथम नऊमाहीकरिता उपलब्ध असून मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेकरिता सन २०२२-२३ मध्ये उपलब्ध रु.३६० कोटी निधीच्या मर्यादेत प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार संदर्भाधीन क्र.५ येथे नमूद दि. २२ जुलै, २०२२ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करून शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. सन २०२२-२३ मध्ये मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजना राबविण्यासाठी रु. ३६० कोटी (रुपये तीनशे साठ कोटी फक्त) निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत असून सदर मंजूर कार्यक्रमाचा घटकनिहाय तपशील पुढीलप्रमाणे :

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	बाब	मंजूर कार्यक्रम
१.	सुक्ष्म सिंचन [केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेंतर्गत -प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) घटकांतर्गत देण्यात येणाऱ्या अनुदानास पूरक अनुदान] अ. ठिबक सिंचन आ. तुषार सिंचन	२६०
२.	वैयक्तिक शेततळे	१००
एकूण		३६०

२. सन २०२२-२३ या वर्षात मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेकरिता रु. १२६ कोटी (रुपये एकशे सव्वीस कोटी फक्त) निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यात येत असून सदर निधीचे योजनेंतर्गत घटकनिहाय वितरण पुढीलप्रमाणे:

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	योजनेंतर्गत मंजूर घटक	वितरीत निधी
१.	सुक्ष्म सिंचन [केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेंतर्गत -प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) घटकांतर्गत देण्यात येणाऱ्या अनुदानास पूरक अनुदान] अ. ठिबक सिंचन आ. तुषार सिंचन	१२०
२.	वैयक्तिक शेततळे	६
एकूण		१२६

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी खालील लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ च्या मंजूर तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्र. डी-३,
२४०१, पिक संवर्धन,
(००)(२२) मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजना,
(सर्वसाधारण)(कार्यक्रम),
३३, अर्थसहाय्य,
(२४०१ बी०७२)

४. मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेतर्गत बाबनिहाय (सूक्ष्म सिंचन व वैयक्तिक शेततळे करिता) उपलब्ध केलेल्या निधीमध्ये महा-डीबीटी प्रणालीवरील शेतकऱ्यांच्या मागणीप्रमाणे बदल करण्याचे अधिकार आयुक्त (कृषि) यांना देण्यात येत आहेत.
५. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांची निवड व अनुदान मंजुरीची कार्यवाही महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करावी आणि लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.
६. या शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला निधी सन २०२१-२२ मध्ये सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेल्या लाभार्थ्यांपैकी शिळ्क असलेल्या लाभार्थ्यांना पूरक अनुदान वितरीत करण्याकरिता प्राथम्याने विनियोगात आणावा.
७. या शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रक अधिकारी व सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
८. मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजनेची अंमलबजावणी करताना प्रधान मंत्री कृषि सिंचन योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांचे व संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पालन करावे.
९. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दि. ०४ एप्रिल, २०२२ नुसार विहीत केलेल्या अटीची पुर्तता होत असल्याने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२२०७२७१८५९२५७७०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सरिता बांदेकर-देशमुख)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रतिः

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,

४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
५. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
६. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे,
८. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, पुणे,
९. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व),
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
११. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर,
१२. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर,
१३. वित्त विभाग (व्यय १/अर्थसंकल्प १३), मंत्रालय, मुंबई,
१४. नियोजन विभाग (का-१४३१), मंत्रालय, मुंबई,
१५. निवडनस्ती (कार्यासन १४-अ).